

לד:

ארבעה אחין פרק שלישי יבמות

עין משפט
גור מוצה

מסורת הש"ס

(א) ופי' מוס' מוטע מד.
דיה שאינה. (ב) ומכונות
ק. (ג) ונקמן מה. (ד) ודף
מכ: דיה רבי יוסף.

תורה אור השלם

1. וידע אנון כי לא לו
ידיה הורע ודיה אם בא
אל אשת אחיו ושת
ארצה לכלתי נתן ודע
לאיזה בראשית לח ט
2. וידע בעיני יו אשר
עשה וקמן גם אחת
בראשית לח י
3. ואשה אשר יחבב
איש אתה שבת ודע
ורחצו במים וטמאו עד
דערב.

גליון הש"ס

גפ' ודא חבב. עין פי'
רש"י במס' כהנא יט ט'
והר"ם שם כספ' מדרש
דכ"ט: שם באבע' שיערב
עין לקמן טו פ"א תרי"ג
שם ה"א: שם א"ב
ע"ת: להנשא. עין
מכונות דף סב ע"ב ברש"י
ד"ה ל' ע"ת:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה (ב) ונע"ה)
חתן ופי' דבכל ספרים
קדמונים כן אצל כספ'.
ר"ב פ"א וכן כספ' סו':
(ג) ד"ה ולא יחי' ועוד
סוכנים מיידי ועל כדחך
ה"ל לא מיידי:

והא חמר בביאה ראשונה איעברא א"ל חמר
באצבע מעכה דאמר רבי יצחק כל מועכות
של בית רבי חמר שמן ולמה נקרא שמן חמר
ע"ש חמר שמעכה באצבעה והא הוה ער ואונן
ער ואונן שמושו שלא כדרכן מיתבי כל עשרים
וארבעה חרש דש מכבדים וזורה מבחורין
דברי ר' אליעזר א"ל אהללו אינו אלא כמעשה
ער ואונן כמעשה ער ואונן ולא כמעשה ער
ואונן כמעשה ער ואונן דכתיב ויהיה אם בא
אל אשת אחיו ושלא כדרכה ולא כמעשה ער
ואונן דאילו תתם שלא כדרכה והבא כדרכה
בשלמא אונן דכתיב ביה ושחת ארצה אלא
ער מנלן אמר רב נחמן בר יצחק דכתיב
וימת גם אותו אף הוא באותו מיתה מת
בשלמא אונן מושום לא לו יהיה הורע אלא
ער מ"ט עבר הכי כדי שלא תתעבר ויכחיש
יפיה ת"ר אותה פרט לכלה דברי רבי
יהודה וחכ"א פרט לשלא כדרכה אמר ליה
הון כריה דרב נחמן לרב נחמן לימא קא סבר
רבי יהודה התורה חסה על חכשיי כלה
אמר ליה לפי שאין אשה מתעברת מביאה
ראשונה במאי קמיפלגי רבנן סברי שכתב
זרע פרט להערה אותה פרט לשלא כדרכה
ורבי יהודה סבר שלא כדרכה והערה
משכבת זרע נפקא אותה פרט לכלה כי אחא
רבינא א"ר יוחנן כל ששהתה אחר בעלה עשר
שנים ונשאת שוב אינה יולדת אמר רב נחמן
לא שנו אלא שאין דעתה להנשא אבל
דעתה להנשא מתעברת אמר ליה רבא לכת
רב חסדא קא מרגני רבנן אבתריך אמרה ליה
אנא דעתאי עלך הואי דהיא דאתאי לקמיה
דרב יוסף אמרה לו ר' אנא שהיתי אחר בעלי
עשר שנים וילדתי א"ל בתי אל תוצאי לעו
על דברי חכמים אמרה ליה לנכרי נבעלתי
אמר שמואל וכולן צריכות להמתין שלשה
חדשים חוץ מגזירת ומשחררת קטנה אבל
קטנה בת ישראל צריכה להמתין ג' חדשים
ובמאי אי במיאון והאמר שמואל דלא בעיא

והא חמר בביאה ראשונה איעברא א"ל חמר
באצבע מעכה דאמר רבי יצחק כל מועכות
של בית רבי חמר שמן ולמה נקרא שמן חמר
ע"ש חמר שמעכה באצבעה והא הוה ער ואונן
ער ואונן שמושו שלא כדרכן מיתבי כל עשרים
וארבעה חרש דש מכבדים וזורה מבחורין
דברי ר' אליעזר א"ל אהללו אינו אלא כמעשה
ער ואונן כמעשה ער ואונן ולא כמעשה ער
ואונן כמעשה ער ואונן דכתיב ויהיה אם בא
אל אשת אחיו ושלא כדרכה ולא כמעשה ער
ואונן דאילו תתם שלא כדרכה והבא כדרכה
בשלמא אונן דכתיב ביה ושחת ארצה אלא
ער מנלן אמר רב נחמן בר יצחק דכתיב
וימת גם אותו אף הוא באותו מיתה מת
בשלמא אונן מושום לא לו יהיה הורע אלא
ער מ"ט עבר הכי כדי שלא תתעבר ויכחיש
יפיה ת"ר אותה פרט לכלה דברי רבי
יהודה וחכ"א פרט לשלא כדרכה אמר ליה
הון כריה דרב נחמן לרב נחמן לימא קא סבר
רבי יהודה התורה חסה על חכשיי כלה
אמר ליה לפי שאין אשה מתעברת מביאה
ראשונה במאי קמיפלגי רבנן סברי שכתב
זרע פרט להערה אותה פרט לשלא כדרכה
ורבי יהודה סבר שלא כדרכה והערה
משכבת זרע נפקא אותה פרט לכלה כי אחא
רבינא א"ר יוחנן כל ששהתה אחר בעלה עשר
שנים ונשאת שוב אינה יולדת אמר רב נחמן
לא שנו אלא שאין דעתה להנשא אבל
דעתה להנשא מתעברת אמר ליה רבא לכת
רב חסדא קא מרגני רבנן אבתריך אמרה ליה
אנא דעתאי עלך הואי דהיא דאתאי לקמיה
דרב יוסף אמרה לו ר' אנא שהיתי אחר בעלי
עשר שנים וילדתי א"ל בתי אל תוצאי לעו
על דברי חכמים אמרה ליה לנכרי נבעלתי
אמר שמואל וכולן צריכות להמתין שלשה
חדשים חוץ מגזירת ומשחררת קטנה אבל
קטנה בת ישראל צריכה להמתין ג' חדשים
ובמאי אי במיאון והאמר שמואל דלא בעיא

ואי בגט האמרה שמואל חדא זימנא דאמר שמואל
להמתין שלשה חדשים נתן לה גט צריכה להמתין שלשה חדשים אלא בזנות
וגזר

ואי בגט האמרה שמואל חדא זימנא דאמר שמואל
להמתין שלשה חדשים נתן לה גט צריכה להמתין שלשה חדשים אלא בזנות
וגזר

נתן לה גט צריכה להמתין. הקשה ה"ר משה כהן הא אמרה שמואל חדא זימנא דאמר שמואל חדא זימנא
כדי מאיר בגזירותיו צריכה דרדופה ור"י דעיקר מילתיה דשמואל לא אינטריך הכא אלא משום ממאנת ועיקר מילתיה
דשמואל דהכא כסוף אלמנה כמחיות (דף ק: וס) והא דפריך עלה התם כולה מניא ומשני צריכה להמתין שלשה חדשים אינטריך
ליה דלא תנן הכי פירוש דין דשלשה חדשים אינטריך ליה אלא היא גופה לא אינטריך אלא משום ממאנת דאין צריכה להמתין כדפרישית
חן

חל עליו תחלה שאין יכול לקדש ולא לעשות שלום עד שיגדיל דאין
מעשה קטן כלום ואר"ת דבכל ספרים קדמונים כן (א) אצל כספ' כספ'
בשר על גבי נחלים גרם בשופעות מתוך ג' לאחר ג' לאחיו אינהו
ללאחר ג' שנים ויום אחד הוא לביאה ואמו כולה איסורי וחילי
ומתוך י"ב לאחר י"ב לאחיו אינהו
ואם בעלו כשכין בגדלות אינה טו'
חטאות וזין לגירסת הקונטרס וזין
לגירסתו זו שופעות לאו דוקא אלא
שראמה ולא טבלה בינתיים ולגירסת
ר"ת שראמה כחן ג' ולא טבלה עד
לאחר י"ב: ולא כמעשה ער ואונן
דאילו התם ש"א בדרבה. משמע
דאסור לשמש שלא כדרכה ומימה
דכ"ט דנדרים (דף כ: וס) אמר ה"ה
דאילו לקמיה דרבי ואמרה ליה שולמן
ערבתי לו והפכו אמר לה נתי התורה
המיתתך לו ומסיק דהלכתא הכי והפכו
היינו שלא כדרכה לפי שמטערת
כך שג' (בראשית לו) וישכב אותה
ויננה שניה אותה שלא כדרכה וכן
אם תענה את נתינו (שם לו) שלא
כדרכן דא הפכו היא למעלה והוא
למטה לא היתה קונלת על כך וכן כפ'
ארבע מיתות (סנהדרין דף נח: וס) אמר
עובד כוכבים ה"ה על אשתו שלא
כדרכה חייב מיתה ופריך מי איכא
מידי דישאל לא מייחייב ועובד כוכבי'
מייחייב (ס) והיינו ה"ה לא מייחייב היינו
דנשאל שרי דאין איסור עובד כוכבים
בישראל יחא דמייחייב עובד כוכבים
מיתה דלאחרתן זו היא מיתתן כמו
גזול ושאר דברים ואר"י דהתם מיידי
כל הולאת זרע דשרי דאין ליתא
דנשאל שרי דאין איסור עובד כוכבים
ואונן עוד אמר ר"י דלא חשוד כמעשה
ער ואונן אלא כמתכחין להשחית זרע
ורגיל לעשות כן תמיד אצל באקראי
בעלמא ומתחלה לנא על אשתו שלא
כדרכה שרי כדלמך דנדרים (דף כ: וס)
כל מה שאדם רוצה לעשות באשתו
יעשה משל לבשר ה"ה מן הטעם ודג
מן ה"ה רזה אוכלו כלי רזה אוכלו
מנושל רזה שלק: התורה חסה
על הבשרי כ"ה. שלא יכול ערק מעל
פניה אע"ג דמיד שחמוד תפלוט
ומטריך לטבול מ"מ ימא שהמורה
חקה כל זמן שלא תעמוד או שחתן
מוך קודם שחמוד כדי שלא תפלוט:
דעתאי ע"ך הואי. אמר רבינו
תם משום ה"ה עובד

דכ"ט דנדרים (דף כ: וס) אמר ה"ה
דאילו לקמיה דרבי ואמרה ליה שולמן
ערבתי לו והפכו אמר לה נתי התורה
המיתתך לו ומסיק דהלכתא הכי והפכו
היינו שלא כדרכה לפי שמטערת
כך שג' (בראשית לו) וישכב אותה
ויננה שניה אותה שלא כדרכה וכן
אם תענה את נתינו (שם לו) שלא
כדרכן דא הפכו היא למעלה והוא
למטה לא היתה קונלת על כך וכן כפ'
ארבע מיתות (סנהדרין דף נח: וס) אמר
עובד כוכבים ה"ה על אשתו שלא
כדרכה חייב מיתה ופריך מי איכא
מידי דישאל לא מייחייב ועובד כוכבי'
מייחייב (ס) והיינו ה"ה לא מייחייב היינו
דנשאל שרי דאין איסור עובד כוכבים
בישראל יחא דמייחייב עובד כוכבים
מיתה דלאחרתן זו היא מיתתן כמו
גזול ושאר דברים ואר"י דהתם מיידי
כל הולאת זרע דשרי דאין ליתא
דנשאל שרי דאין איסור עובד כוכבים
ואונן עוד אמר ר"י דלא חשוד כמעשה
ער ואונן אלא כמתכחין להשחית זרע
ורגיל לעשות כן תמיד אצל באקראי
בעלמא ומתחלה לנא על אשתו שלא
כדרכה שרי כדלמך דנדרים (דף כ: וס)
כל מה שאדם רוצה לעשות באשתו
יעשה משל לבשר ה"ה מן הטעם ודג
מן ה"ה רזה אוכלו כלי רזה אוכלו
מנושל רזה שלק: התורה חסה
על הבשרי כ"ה. שלא יכול ערק מעל
פניה אע"ג דמיד שחמוד תפלוט
ומטריך לטבול מ"מ ימא שהמורה
חקה כל זמן שלא תעמוד או שחתן
מוך קודם שחמוד כדי שלא תפלוט:
דעתאי ע"ך הואי. אמר רבינו
תם משום ה"ה עובד

דכ"ט דנדרים (דף כ: וס) אמר ה"ה
דאילו לקמיה דרבי ואמרה ליה שולמן
ערבתי לו והפכו אמר לה נתי התורה
המיתתך לו ומסיק דהלכתא הכי והפכו
היינו שלא כדרכה לפי שמטערת
כך שג' (בראשית לו) וישכב אותה
ויננה שניה אותה שלא כדרכה וכן
אם תענה את נתינו (שם לו) שלא
כדרכן דא הפכו היא למעלה והוא
למטה לא היתה קונלת על כך וכן כפ'
ארבע מיתות (סנהדרין דף נח: וס) אמר
עובד כוכבים ה"ה על אשתו שלא
כדרכה חייב מיתה ופריך מי איכא
מידי דישאל לא מייחייב ועובד כוכבי'
מייחייב (ס) והיינו ה"ה לא מייחייב היינו
דנשאל שרי דאין איסור עובד כוכבים
בישראל יחא דמייחייב עובד כוכבים
מיתה דלאחרתן זו היא מיתתן כמו
גזול ושאר דברים ואר"י דהתם מיידי
כל הולאת זרע דשרי דאין ליתא
דנשאל שרי דאין איסור עובד כוכבים
ואונן עוד אמר ר"י דלא חשוד כמעשה
ער ואונן אלא כמתכחין להשחית זרע
ורגיל לעשות כן תמיד אצל באקראי
בעלמא ומתחלה לנא על אשתו שלא
כדרכה שרי כדלמך דנדרים (דף כ: וס)
כל מה שאדם רוצה לעשות באשתו
יעשה משל לבשר ה"ה מן הטעם ודג
מן ה"ה רזה אוכלו כלי רזה אוכלו
מנושל רזה שלק: התורה חסה
על הבשרי כ"ה. שלא יכול ערק מעל
פניה אע"ג דמיד שחמוד תפלוט
ומטריך לטבול מ"מ ימא שהמורה
חקה כל זמן שלא תעמוד או שחתן
מוך קודם שחמוד כדי שלא תפלוט:
דעתאי ע"ך הואי. אמר רבינו
תם משום ה"ה עובד

נתן לה גט צריכה להמתין. הקשה ה"ר משה כהן הא אמרה שמואל חדא זימנא דאמר שמואל חדא זימנא
כדי מאיר בגזירותיו צריכה דרדופה ור"י דעיקר מילתיה דשמואל לא אינטריך הכא אלא משום ממאנת ועיקר מילתיה
דשמואל דהכא כסוף אלמנה כמחיות (דף ק: וס) והא דפריך עלה התם כולה מניא ומשני צריכה להמתין שלשה חדשים אינטריך
ליה דלא תנן הכי פירוש דין דשלשה חדשים אינטריך ליה אלא היא גופה לא אינטריך אלא משום ממאנת דאין צריכה להמתין כדפרישית
חן

